

IK ZOU DAAR EEN BOEK KUNNEN OVER SCHRIJVEN **De charmes van dagelijksheid (vervolg)**

donderdag 8 januari 1959

Vanmiddag om 15 u. vindt in de Zaal van de Academieraad, Universiteitstraat 14, de openbare verdediging plaats van het doctoraal proefschrift van Etienne Scholliers: "De levensstandaard der arbeiders in de 15e en 16e eeuw te Antwerpen".

Hoe kon ik op dat moment weten dat én de persoonlijkheid van Etienne Scholliers én zijn economische studie over de huishuren en de levensstandaard te Antwerpen zo bepalend zouden zijn voor de keuze en de aard van het werk waar ik in de licenties zou mee bezig zijn. Weliswaar was Dr. Jan Craeybeckx mijn promotor, maar Etienne Scholliers ontwierp een benaderingswijze en een model voor Antwerpen dat ik op Gent heb toegepast en uitgewerkt (het enorme rekenwerk werd uitgevoerd op een computer met ponskaarten in het seminarie van Prof. C. Grosjean). Dit werk "De Gentse huishuren tussen 1500 en 1795. Bijdrage tot de kennis van de conjunctuur van de stad" werd bekroond met de Prijs Pro Civitate 1964 (Wat eigenlijk niet helemaal juist is. Omwille van zijn inbreng had ik eerlijkheidshalve de prijs met Etienne Scholliers moeten delen) en in 1967 uitgegeven door het Gemeentekrediet van België.

zaterdag 24 januari 1959

In de Vlaanderenstraat dichtbij het Rond Punt is er een eetgelegenheid geopend die totaal nieuw is voor onze stad: een Chinees restaurant. En het zijn echte Chinezen met spleetogen die het restaurant uitbaten! Zouden die mensen Vlaams of Frans kunnen spreken? En komen die van China hierheen om eten voor ons klaar te maken? Aan de buitenkant ziet het restaurant er met de vele opvallende decoraties en grote rode draken al helemaal anders uit dan een gewoon restaurant, maar binnenin lijkt de inrichting ook heel bijzonder te zijn, met veel rood en goud en zwart lakwerk en lampions en middenin de zaal staat een reusachtig aquarium met grote vissen.

Die mannen willen ons natuurlijk allerlei voedsel aanbieden dat wij hier niet kennen. Haaienvinnensoep bijvoorbeeld. Wat moet ik mij daar bij voorstellen? Soep van een levensgevaarlijke roofvis. Nog nooit van gehoord. Moeder zou daar zelfs niet willen van proeven. Ik zie haar al haar neus ophalen en hoor haar ook onomwonden haar voorkeur uitspreken: "Bij mensen die zulke

viezigheid klaarmaken, zal ik nooit een stap binnen zetten. Geef mij maar tomatensoep van een schoon stuk soepvlees en benen.” Ik heb eens horen zeggen dat de Chinezen ook hond en slang eten en eigenlijk alles wat kan lopen, kruipen, vliegen en zwemmen. Bah! En zoet en zuur in dezelfde schotel. Azijn en bruine suiker. Zou dat lekker zijn? En moet je in dat restaurant met stokjes eten of kennen de Chinezen ook vorken en messen? Ik zou daar toch eens iets willen gaan eten... of liever, eens iets proeven om mee te beginnen. Een volledige maaltijd, van het voorgerecht tot het nagerecht, kost 69 Fr. Mocht het tegenvallen, dan gaan we daarna een sandwich of frieten met stoofvlees eten. Dan weten we tenminste wat we in onze mond stoppen.

woensdag 4 februari 1959

Heeft Gent enig voordeel gehaald uit de Wereldtentoonstelling vorig jaar te Brussel?

Behalve een aantal vreemdelingen, die, eenmaal uit Brussel vertrokken in het land verloren zijn gereden en bij toeval in Gent zijn terechtgekomen, heeft dat geen vermeldenswaardige voordelen voor de stad of de neringdoenden opgeleverd.

Bewijs. In 1957 bezochten in totaal 208.968 bezoekers de Gentse musea; in 1958 waren er dat 198.781 of ruim 10.000 minder. Die verloren gelopen toeristen zijn hooguit enkele uren in Gent geweest en hebben in het beste geval een glas bier gedronken op een terras aan het Sint-Baafsplein.

Sommige particulieren die er waren op voorzien om zelfs hun zolder als slaapgelegenheid te kunnen verhuren, zijn bedrogen uitgekomen.

Zou Gent niet beter zijn vinger opsteken en vragen dat de volgende Wereldtentoonstelling in onze stad wordt georganiseerd.

dinsdag 17 februari 1959

Het vervelende met een Vespa is dat zowel de gas- als de versnellingskabel het niet lang uithouden en op de meest onverwachte en ongelegen ogenblikken stukgaan. Zonder versnellingskabel is daar nog een mouw aan te passen en kan ik hem in gang lopen... maar zonder gaskabel is het afgelopen en moet ik hem helemaal tot aan de garage duwen. Al even vervelend is dat de garage van Vespa in de Rode Lijvekensstraat ligt en van de Grensstraat of van waar dan ook is dat telkens een heel eind duwen. De man van de garage kent me. Als ik hem 's morgens daarheen duw is hij 's avonds klaar. In de namiddag is hij meestal bereid dadelijk een nieuwe kabel te steken.

zaterdag 7 maart 1959

Ik heb het vanmorgen aan Francine verteld dat ik de film wou zien, maar zo'n moeilijke en niet eens mooie film als "Het Zevende Zegel" van Igmarm Bergman daar houdt ze niet van en bovendien kan ze op zaterdagavond moeilijk nog eens extra naar Gent komen. Ze heeft er natuurlijk geen enkel bezwaar tegen dat ik hem vanavond samen met Antoine ga bekijken.

Ik dus vanavond bij Antoine op de President Rooseveltlaan. Om ons in de passende stemming te brengen, stelde hij het zeer op prijs dat ik hem eerst naar zijn "kapel" op de leegstaande bovenste verdieping van het appartementsgebouw wou vergezellen en daarna heeft hij me een heel fragment uit "Het Boek Openbaring" met een zwaarwichtige stem voorgelezen... en dat eindigde op de beklijvende en beangstigende woorden: "Maar toen het Lam het zevende zegel opende, kwam er een stilte in de hemel..." waarna de aarde door het vuur verwoest zou worden.

Naar cinema Select aan het Zuid. Klaar om deze film vol symbolen in ons op te nemen... klaar om net als de terugkerende kruisvaarder de confrontatie met de Dood aan te gaan... klaar om ons af te vragen waarom al dat lijden moet geleden worden... klaar om de vraag naar de zin van het leven helaas onbeantwoord te laten. Onder de indruk van de beklemmende beelden en nog danig in de war omdat de samenhang van de film, de boodschap van deze zoekende regisseur, ons niet helemaal duidelijk was, stapten we na het laatste beeld uit de ingewikkelde Middeleeuwen terug in de dagelijksheid van het ons vertrouwde heden.

Na de film naar café-restaurant Tratoria, naast de twee bioscopen gelegen, om er nog een uurtje tot rust te komen en over de film na te praten. Antoine is ook nog niet in het reine met wat ons voorgeschoteld werd, al is het voor hem duidelijk dat het antwoord niet in de vertwijfeling en de wanhoop maar in het geloof en het volmaakt evenwichtige dat in het bovennatuurlijke gezocht moet worden, want het lijden en de dood zijn inherent aan de menselijke natuur omdat hij uit stof is gemaakt en hij zich te midden van andere stoffelijke wezens moet in stand houden en bevestigen... en bovendien heeft God de mens geschapen met een vrije wil, wat meteen betekent dat hij in de mogelijkheid is tegen Hem in opstand te komen en zich in zijn hoogmoed aan God gelijk te wanen. Ik houd het eerder op menselijke liefde, van deze wereld dus, al zou ik echt geen enkel voorbeeld kunnen aanwijzen van twee mensen die er samen in geslaagd zijn een absolute harmonie te bereiken.

Een film en een avond die me nog lang zal bijblijven. Jammer dat ik morgen tegen Francine enkel zal kunnen zeggen dat we ervan genoten en nagenoten hebben. Zal ik later altijd alleen of met een gelijkgestemde zoals Antoine naar de cinema moeten gaan als er films vertoond worden die echt de moeite lonen?

Om je toch een gelukkig mens te voelen als je een vriend hebt met wie je samen je leven kunt verrijken... en je af te vragen wat je dan wel en niet met een vrouw kunt aanvangen.

zaterdag 14 maart 1959

De Gentenaar Gustaaf Demuynck, reeds 40 jaar directeur van het circus dat zijn naam draagt, is 65 jaar en het stadsbestuur wil dat niet onopgemerkt laten voorbijgaan. Volgende week zal de jubilaris op het stadhuis worden ontvangen, waar niet alleen de burgemeester en de schepenen maar tal van personaliteiten hem hun erkentelijkheid willen bewijzen. Net zoals Henri Van Daele en Hélène Marechal (Minard) en Vina Bovy (opera) begrippen zijn voor de Gentenaars, kan ook de naam van Gustaaf Demuynck (circus) aan dat lijstje worden toegevoegd. Wie van ons heeft immers geen voorstelling in zijn circus op het Sint-Pietersplein bijgewoond.

woensdag 18 maart 1959

Op het einde van 1958 telde ons land 640.000 personenwagens, 5.000 autobussen en 240.000 vrachtwagens. Indien al die voertuigen achter elkaar door dezelfde straat zouden passeren, zou de stoet er een jaar en drie maanden (dag en nacht) over doen. Als men het bezit van een auto als een barometer van welstand bekijkt dan maakt onze provincie een eerder povere indruk: 176.000 voertuigen in Brabant (1 auto per 10 inwoners) en amper 65.000 in Oost-Vlaanderen.

donderdag 19 maart 1959

De raad van beheer van de Academia Belgica te Rome heeft Charles Verlinden, professor moderne geschiedenis aan de Rijksuniversiteit te Gent, tot directeur aangesteld.

Die beslissing had voor mij (die in de licenties voor de richting Moderne Tijden heb gekozen) tot gevolg dat ik van Prof. C. Verlinden nooit les heb gehad, wel van zijn vervangers Jan Craeybeckx, Etienne Scholliers en Wilfried Brulez. Ik heb Prof. C. Verlinden maar één keer gezien: toen ik na de proclamatie in de tweede licentie naar het bureau ging van Dr. Jan Craeybeckx om afscheid te nemen... zat hij daar tot mijn grote verrassing op een stoel bij het raam. Dr. J. Craeybeckx heeft ons aan elkaar voorgesteld. Een zeer keurig gekleed, gedisc-

tingeerd, vriendelijk en attent man... wat niet helemaal overeenstemde met zijn reputatie van grote boeman. Voorgaande generaties studenten heb ik herhaaldelijk horen vertellen dat zijn cursus Encyclopedie in de kandidaturen werkelijk een onmenselijk iets was, waar velen hun tanden hebben op stuk gebeten. Iemand raakte bij het van buiten leren van die honderden en honderden titels van boeken (plus de naam van de auteur, plus de plaats en datum van uitgave, plus omvang, plus plaats op de rekken in het seminarie) zo ontmoedigd en buiten zinnen van wanhoop dat hij de cursus heeft gescheurd en in een hoek heeft gegooid... maar toen hij 's anderendaags terug tot rede kwam zag hij geen andere uitweg dan hem zorgvuldig samen te rapen en de bladzijden aan elkaar te plakken. Na dergelijke verhalen denk je onvermijdelijk aan niets minder dan een op bloed belust monster... maar zo zag Prof. C. Verlinden er helemaal niet uit. Integendeel, een heel respectabele en vriendelijke heer. Wat niet belet dat ik misschien blij mag zijn en van geluk mag spreken dat ik die cursus Encyclopedie in de kandidaturen niet van hem maar van Dr. J. Craeybeckx heb gekregen.

zaterdag 21 maart 1959

Daar zat ik nu al weken op te wachten... en vanavond ben ik naar de Wintervelodroom in het Citadelpark gegaan voor het optreden van Mister Satchmo, Louis Armstrong and his All Stars. Dat is zeker niets voor Antoine... en Francine was ook al niet enthousiast. Geen nood, dan ga ik wel alleen. Alleen was ik daar trouwens helemaal niet, wel integendeel, de zaal zat stampvol.

De leden van het orkest: Louis Armstrong (trompet en zang), Billy Kyle (piano), Morton Herbert (bass), Danny Barcelona (drums), Peanuts Hucko (klarinet), Trummy Young (trombone)... en Velma Middleton (zang). Om er sfeer in de brengen begonnen ze met bekende nummers als "Basin Street Blues" en "Tiger Rag"... waarna het de beurt was aan de solo-nummers van ieder van de muzikanten met o.a. "How high the moon" en "Mack The Knife". Het hoogtepunt van de avond was natuurlijk het moment dat Satchmo op meesterlijke, onnavolgbare wijze "C'est si bon" en "La vie en rose" vertolkte. En dan kwam ook de vrouwelijke vocaliste op scène, die meteen raak scoorde door samen met Louis "St. Louis Blues" te zingen. Aandoenlijk hoe hij met de witte zakdoek in de hand telkens weer het zweet van zijn gezicht veegde.

Als allerlaatste nummer werden we vergast op "When the Saints go marching in" en de zaal was zo laaiend enthousiast dat het een wonder mag heten dat er geen mensen over hun toeren zijn geraakt. Ze hadden trouwens beter een beetje minder lawaai gemaakt, dan hadden we ook iets meer van de muziek gehoord.

In ieder geval een onvergetelijke avond... en ik kan mijn leven lang zeggen dat ik naar een optreden van de grootste jazzmusicus ter wereld ben geweest.

woensdag 15 april 1959

Gistermiddag, omstreeks 14 u zijn in café "La Lanterne" in de Bennesteeg zowel de 45-jarige uitbaatster, van Franse nationaliteit, als de 30-jarige dienstster, afkomstig uit Herstal, op een buitengewoon gewelddadige manier met messteken om het leven gebracht. Van de dader voorlopig geen spoor, van het wapen van de misdaad al evenmin.

De dubbele moord is pas om 18 u ontdekt toen de echtgenoot van de uitbaatster van zijn dagelijks werk thuiskwam en beide vrouwen roerloos aantrof. (Eigenlijk kwam hij al om kwart over vijf thuis. Maar de deur was gesloten, wat een geplogenheid is van het huis als er een salonklant aanwezig is. Hij is dus drie kwartier braaf of straat blijven wachten, zonder een poging te doen om binnen te komen.) De dienstster lag in een zitkamertje achter het café naast de canapé; nagenoeg helemaal uitgetkleed; op tafel stonden nog een lege fles schuimwijn en twee glazen; ze had drie steekwonden in de buik en twee in de borst, waarvan een dwars door haar lichaam. De uitbaatster, die waarschijnlijk hulpgeroep heeft gehoord en op de vlucht wou slaan, werd aan de voordeur door de moordenaar ingehaald en met een messteek in de borst, die het hart raakte, afgemaakt. De manier waarop dat is gebeurd, wijst erop dat hier heel brutaal en met kennis van zaken is gehandeld. Daar er overal bloed was rondgespat en hij zelf ook flink besmeurd moet zijn geweest, heeft de moordenaar in de gootsteen zijn handen gewassen en van de handdoek gebruik gemaakt. Zonder evenwel sporen na te laten.

Roofmoord is uitgesloten, gezien het geld, dat gemakkelijk te bereiken was, is teruggevonden. Een lustmoord behoort al evenmin tot de mogelijkheden. Vergelding van een Luikse of Antwerpse souteneur? Pleegde de echtgenoot van de barhoudster, die zich bezighield met fotografie, in het bijzonder pornografische fotografie, chantage op een klant en heeft dit tot weerwraak geleid?

Een dubbele moord, op twee hoertjes dan nog... jammer dat er geen straatzangers meer zijn... bij sprekende tekeningen zouden daar pakkende en smeulige liederen kunnen over gezongen worden.

zaterdag 18 april 1959

Wat Marcel nu vertelt, klinkt fantastisch: hij zegt dat hij er in principe geen bezwaar tegen heeft dat Antoine en ik met zijn auto naar Italië zouden reizen.

Moeder vroeg dadelijk of hij niet goed wijs was... maar hij meende het. Ik vond dat zo'n geweldig nieuws dat ik dadelijk op mijn Vespa ben gesprongen en naar Antoine ben gereden om hem dat te vertellen. Hij kon het aanvankelijk niet geloven en toen ik hem bevestigd had dat Marcel niet dronken was en dat hij meende wat hij zei, was hij er net als ik diep van onder de indruk. Met de auto naar Italië... jongens, zo'n onvoorstelbaar vooruitzicht, dat kun je toch niet onder woorden brengen.

dinsdag 21 april 1959

In de Home Heilig Hart in de Gouvernementstraat 8 wordt op 2 en 3 mei een weekend georganiseerd waarin door geestelijken, professoren en onderlegde vrouwen lessen worden gegeven tot voorbereiding op het huwelijk.

Je moet minimum 18 jaar oud zijn om er te mogen aan deelnemen. Ik zou daar dus ook mogen op aanwezig zijn. Ik wist niet dat je een cursus moet volgen om je voor te bereiden op het huwelijk (moeder heeft dat in ieder geval nooit gedaan)... maar vermits er zoveel huwelijken mislukken, is dat misschien wel zinvol.

Alhoewel. Een van de cursussen handelt over "De ideale man, de ideale vrouw" (professor Delva). Vermits geen mens volmaakt is, is het uitgesloten dat er zoiets als de ideale man (echtgenoot) en de ideale vrouw (echtgenote) zouden bestaan. Als ik moeder de vraag zou stellen wat voor haar de ideale man is, zou ik nogal wat te horen krijgen. Wedden dat ze antwoordt dat het allemaal egoïsten en smeerlappen zijn. En Marcel zal ook wel niet van mening zijn dat moeder de ideale vrouw is... waar ik hem trouwens volledig kan in bijtreden. Waar moet er dan over gepraat worden? Dat er op ieder potje wel een dekseltje past en dat die twee het zo goed en zo kwaad als het kan met elkaar moeten stellen. Hier thuis is bij een gelijkaardige vergelijking de ene een reeds fel afgeschilferde geëmailleerde pan en de ander een gedeukt aluminium deksel. Fraai is het niet, en bij elkaar passen is er al helemaal niet bij, maar er wordt wel alle dagen in gekookt.

Een andere les lijkt me misschien meer de moeite waard: "Psychologie van man en vrouw". Wie ik zelf ben, daar hoop ik mettertijd nog achter te komen, maar ik heb er zo goed als geen idee van wat dat eigenlijk is een vrouw (een complement? een supplement? of een opponent van de man?)... en ik vermoed dat ik niet de enige ben die daar geen weet van heeft... en er bijgevolg eerder amateuristisch mee omga en er niet zo goed blijf mee weet. De vraag is of je het na die les wel zult weten.

donderdag 28 april 1959

Van wat een mens niet allemaal cijfers en statistieken zou kunnen bijhouden! Daarom waarschijnlijk dat het "Statistisch Jaarboek voor België" al 80 jaar bestaat. Ik heb het laatst verschenen boekdeel eens kunnen inkijken... heel vreemde dingen tref je daar in aan.

Bijvoorbeeld.

In 1958 was er één geval van pest in ons land, 279 gevallen van syfilis en 410 van gonorrhoe. België telt 24.894 geesteszieken, 4.831 doofstommen en 4.798 blinden.

In 1947 waren er nog 1.048.340 analfabeten, d.w.z. mensen die kunnen lezen noch schrijven. 1 op 9 mensen die analfabeet waren... dat is toch veel!

In 1958 werden er 163 minderjarigen veroordeeld wegens landloperij of bedelarij.

De gestalte van de dienstplichtigen lag in 1911 hoofdzakelijk tussen 160 m en 1,70 m; in 1958 ligt dat hoofdzakelijk tussen 1,65 en 1,75 m.

In ons land lopen er 48.623 leurders rond.

Er zijn 46.206 grensarbeiders die in Frankrijk werken.

Er werden 942.000 runderen en 2.312.000 varkens geslacht voor verbruik.

Er zijn 360.566 gezinnen van werknemers die kinderbijslag krijgen voor 1 kind; er zijn ook 696 gezinnen die kinderbijslag krijgen voor 10 of meer kinderen.

In 1947 waren er 3.893 kloostergemeenschappen met 62.349 religieuzen.

Het "Statistisch Jaarboek" wordt uitgegeven door het Nationaal Instituut voor de Statistiek, afhankelijk van het Ministerie van Economische Zaken en Energie. Cijfers verzamelen en statistieken opstellen... dat lijkt me een bezigheid die ik niet tegen mijn zin zou doen.

zaterdag 16 mei 1959

Het verbruik van dameskousen in nylon of andere synthetische stoffen schommelde in België de jongste jaren rond de 1.400.000 dozijn per jaar. Dat komt overeen met ongeveer 4 paar kousen per vrouw per jaar. Het verbruik is vorig jaar toegenomen tot 1.600.000 dozijn, of 4,3 paar kousen per vrouw per jaar. Sinds een aantal jaren stelt men in de geïndustrialiseerde landen wel een verandering in de gewoonten van de verbruikers vast wat dameskousen betreft. Waar in de meeste landen bijna uitsluitend de kousen met naad aan bod waren, worden thans meer en meer naadloze kousen gedragen. Deze wijziging trad voor het eerst op in de Verenigde Staten, waar de verschuivingen zich in 1951 voordeden. In de West-Europese landen liet zich dat pas in de jaren 1955-

1956 voelen. In België zelfs nog iets later, maar de verhouding tussen kousen met naad (90%) en naadloze kousen (10%) verandert van maand tot maand en een fifty-fifty verhouding lijkt in de nabije toekomst niet uitgesloten.

Ik vind dat persoonlijk een spijtige evolutie: die naad, of liever, dat lijntje op vrouwebenen, dat is toch bijzonder opwindend om naar te kijken, zeker als daar een stel mooi gevormde en naar de enkel toe sierlijk afslankende benen onder steekt. Wat hadden de vrouwen er tijdens de oorlog niet voor over om hun benen en billen te verven en een prachtig recht lijntje te tekenen! Aan de andere kant heb ik eens horen zeggen dat vrouwen er soms veel moeite mee hebben die kousen en vooral die naad een hele dag onberispelijk recht te houden... en ze kunnen toch niet om de haverklap achteromblikken om te controleren en hun rok optillen om dat weer in orde te brengen.

zaterdag 23 mei 1959

Om 11 u is op de Ferrelaan een houten noodwoning afgebrand. Toen ik er op de terugweg van school voorbijreed, waren de brandweerlui nog aan het nablussen, maar van de barak bleef niets meer over. Thuis wist Julien, die naar de brand is gaan kijken en met omstaanders heeft staan praten, ons te vertellen dat het de man die in de barak woonde zijn eigen stomme schuld was. Net achter de barak had hij een vuur gestookt om teer te smelten waarmee hij zijn dak waterdicht wou maken... maar de felle wind had de vlammen doen over-

slaan op de houten muren en in een twee drie stond zijn woning in lichterlaaie. De brandweer heeft niets meer kunnen redden. Huis en inboedel, hij is alles kwijt.

dinsdag 16 juni 1959

Een zinnetje dat ik moeder al tientallen keren heb horen uitspreken: “Een schoon ding dat dat alweer gepasseerd is!” Ze zegt het met overtuiging en gelatenheid tegelijk.

Moeder leeft niet naar iets toe dat enige afwisseling of blijheid in haar leven brengt... ze voelt zich beter als dat reeds voorbij is zodat ze kan terugvallen op de vertrouwde monotonie van haar dagelijksheid.

Ik kan me voorstellen dat het ook haar laatste woorden zullen zijn: “Een schoon ding dat het afgelopen is.”

zaterdag 26 juni 1959

Dat is me ook nog niet eerder overkomen.

Toen ik in de vooravond van Belzele terugkeerde en aan Bierstal de grote weg opreed, stond daar een vrouw van naar ik schat 60 à 65 jaar autostop te doen en ze stapte op de weg en ze gesticuleerde zo wild met de armen dat ik ben gestopt.

Ze woonde aan de Palinghuizen. Ze had de bus gemist, moest dringend naar huis en stond hier al een half uur, maar niemand wou stoppen. Ze had er geen enkel probleem mee om achterop een Vespa te gaan zitten en ongevraagd was ze trouwens al opgestapt. Onderweg hield ze zich stevig aan me vast.

Toen ik dat aan moeder vertelde, vroeg ze zich af waar de wereld naar toe gaat. Een oude vrouw die autostop staat te doen en bereid is om achterop de motor van een wildvreemde jongeman te kruipen. Hoe is het in godsnaam mogelijk!

Daniël VAN RYSSEL
(‘t vervolgt)